

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/94/2022
Identifikačné číslo spisu:	5117204930
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5117204930.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ W. E., nar. XX. P. XXXX, T. XX, 2/ R. E., nar. XX. Q. XXXX, K. N. V., F. W. XXX/X, 3/ W. E., nar. XX. Y. XXXX, T. XX, 4/ P. E., nar. XX. V. XXXX, T. XX, 5/ W. E., nar. XX. B. XXXX, T. XX, žalobcovia 1/ až 5/ zastúpení splnomocneným zástupcom Centrum právnej pomoci Michalovce, Michalovce, Topolianska 2829/174, IČO: 51 169 428, proti žalovaným 1/ Blackside, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 48, IČO: 48 191 515, 2/ ASSET CAPITAL GROUP s.r.o., Bratislava, Košická 56, IČO: 50 311 620, žalovaní 1/ a 2/ právne zastúpení AK Herceg, s.r.o., Bratislava, Košická 56, IČO: 35 890 240, 3/ V. B., nar. XX. P. XXXX, Ž., N. XXXX/XX, 4/ V. B., nar. XX. V. XXXX, Ž., T. XX/XX, žalovaní 3/ a 4/ právne zastúpení LALINSKY ADVOKÁT s.r.o., Žilina, Kálov 653/23-2, IČO: 47 253 096, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/11/2017, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/19/2021-522 z 29. októbra 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 6C/11/2017-429 z 25. septembra 2020 vyhovel žalobe a určil, že dobrovoľná dražba, vykonaná dňa 15. novembra 2016 s časom otvorenia dražby o 10.00 hod. v Salóniku VIX Restaurant, B. XXX/X, XXX XX Ž., predmetom ktorej boli nehnuteľnosti: rodinný dom súpisné č. XX postavený na pozemku parcela registra "C" č. XXXX, zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, vedený Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, katastrálnym odborom pre katastrálne územie T., obec T., okres K. N. V., pozemok parcela registra "C" č. XXXX o výmere 648 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, pozemok parcela registra "C" č. XXXX o výmere 1.345 m², druh pozemku orná pôda, zapísané na liste vlastníctva č. XXX, vedený Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, katastrálnym odborom pre katastrálne územie T., obec T., okres K. N. V. a ktorej priebeh bol osvedčený notárskou zápisnicou N 900/2016, Nz 43778/2016, NCRI 44893/2016 zo dňa 15. novembra 2016 napísanou JUDr. Erikou Szórádovou, notárkou, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 98/k, je neplatná (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žiadnej

zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pri predmetnej dražbe bolo porušené ust. § 12 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), nakoľko žalovaný 2/ síce zabezpečil ohodnotenie predmetu dražby, a to na základe znaleckého posudku vypracovaného J.. C. Š., avšak ohodnotenie predmetu dražby podľa tohto posudku nezodpovedá všeobecnej hodnote posudzovaných nehnuteľností v mieste a čase konania dražby.

1.2. Podľa názoru súdu prvej inštancie tiež nie je určito a zrozumiteľne určená pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje a záloh v zmysle ust. § 151b ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo sú podstatné náležitosti predmetnej zmluvy. Pre ich neurčitosť konštatoval, že predmetná záložná zmluva je neplatná, čo zakladá dôvod pre určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby v zmysle ust. § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách.

1.3. Súd prvej inštancie za nepreukázané resp. za dôvody nezakladajúce neplatnosť dražby považoval námietky, že žalovaný 1/ nemal oznámiť žalobcovi 3/ začatie výkonu záložného práva, že im nebolo oznámené, ako žalovaný 1/ naložil s výťažkom dražby, nedostatočnej špecifikácie zabezpečenej pohľadávky v zmluve o vykonaní dražby, že žalobcovi 3/ nebol zo strany žalovaného 2/ doručený znalecký posudok vyhotovený na účely výkonu záložného práva a že žalobcovi 5/ bola zamedzená účasť na predmetnej dražbe v dôsledku absencie bezbariérového prístupu do miesta konania dražby. Pokiaľ sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. 1200060803 a zmluvy o medziúvere, ktorým sa menil stavebný úver č. 1200060002, uzatvorené 16. decembra 2011 medzi žalobcom 1/ a Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s. žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu, že na žiadanom určení nemali žalobcovia naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 8Co/19/2021-522 z 29. októbra 2021 odvolanie žalovaných 1/ a 2/ ako oneskorene podané odmietol a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu dôvodov odvolania podaného žalovanými 3/ a 4/ rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 6C/11/2017-429 z 25. septembra 2020 vo výrokoch I. a III. potvrdil, vo výroku II. ponechal nedotknutý a žalobcom priznal voči žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd po ustálení, že odvolacie námietky žalovaných 3/ a 4/ smerovali k nesprávnosti záverov okresného súdu, ktoré konštatovali neplatnosť prebehnutkej dobrovoľnej dražby z dôvodu porušenia povinnosti dražobníka zaistiť ohodnotenie predmetu dražby podľa všeobecnej hodnoty v mieste a čase jej konania, nespochybnil, že znalec nesie zodpovednosť za vyhotovenie znaleckého posudku, čo však nezbavuje zodpovednosti dražobníka, v procese dobrovoľnej dražby, za zistenie obvyklej ceny draženej nehnuteľnosti v mieste a čase. Nebolo a ani nemôže byť zmyslom a cieľom právnej úpravy výkonu záložného práva, aby niekto v dobrovoľnej dražbe kúpil rýchlo a lacnejšie. Aj keď dobrovoľná dražba predstavuje legitímny prostriedok na úhradu pohľadávky záložného dlžníka, predajom majetku pod jeho skutočnú hodnotu môže záložný dlžník prísť o väčšiu časť svojho majetku, čo predstavuje výrazný zásah do Ústavou garantovaného práva vlastníť majetok. Intenzita zásahu do vlastníckeho práva realizovaného vo forme predaja vlastníctva by nemala byť vo výraznom nepomere k skutočnej alebo aspoň k skutočnosti sa čo najviac približujúcej cene tohto predmetu vlastníctva (pozri Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 237/2011 zo 14. septembra 2011). V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na to, že je potrebné rozlišovať všeobecnú hodnotu predmetu dražby, t.j. východiskovú hodnotu a cenu dosiahnutú vydražením, ktorá sa síce tiež kreuje v mieste a čase, ale iba v obmedzenom pôsobení ponuky a dopytu a informovanosti jednotlivých záujemcov o predmete dražby, v konečnej závislosti od toho, koľko záujemcov sa o dražbe veci dozvie a koľko účastníkov sa dražby skutočne a s čestným úmyslom zúčastní. V týchto okolnostiach sa potom kreuje konečná cena predmetu dražby, pričom však vychádza práve zo všeobecnej hodnoty stanovenej v mieste a čase. O čestnom úmysle sa hovorí vtedy, keď sa účastníci dražby na tejto nezúčastňujú iba z dôvodu ovplyvňovať tvorbu ceny verejnými ponukami a teda fakticky manipulovať dražbu, jej priebeh alebo výsledok.

2.2. Odvolací súd s odkazom na závery uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 8Cdo/58/2018 neprihliadol na

námietku vytykajúcu uplatnenia dôvodu neplatnosti dražby po uplynutí zákonnej 3-mesačnej prekluzívnej lehoty na podanie obžaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby s odôvodnením, že lehota uvedená v § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách slúži k uplatneniu práva na vyslovenie (určenie) neplatnosti dobrovoľnej dražby a nie aj na vymedzenie jednotlivých dôvodov tejto neplatnosti a ak teda došlo v stanovenej lehote k začatiu konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, žalobca môže aj po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty namietať i ďalšie dôvody jej neplatnosti. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd námietku vytykajúcu sa porušenia práva na spravodlivý proces nesprávnym procesným postupom okresného súdu s poukazom na obsah zápisníc z pojednávania (dňa 22. júna 2018 a 25. septembra 2020), z ktorých vyplýva, že súd prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 181 ods. 2 CSP podrobne uviedol, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ako aj predbežné právne posúdenie veci a tiež, že odkazom na ustanovenie § 204 CSP upustil od čítania listinných dôkazov, ktoré produkovali žalobcovia, pretože tieto boli žalovaným doručené a títo voči nim nevzniesli námietky a na pojednávaní dňa 25. septembra 2020, na ktorom neboli žalovaní 3/ a 4/, ani ich právny zástupca prítomní, boli listinné dôkazy oboznámené. Za neopodstatnenú považoval odvolací súd aj námietku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, pre ktoré je tento nepreskúmateľný a konštatoval, že súd prvej inštancie citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré námietky strán sporu považoval za nedôvodné.

3. Proti rozsudku krajského súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a prípustnosť dovolania vyvodzovali tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená).

3.1. V texte dovolania označenom podnadpismi Ad 1/ údajné nedostatky znaleckého posudku - ohodnotenie predmetu dražby, Ad 2/ údajné nedostatky zmluvy o zriadení záložného práva/neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva, Ad 3/ nepreskúmateľnosť rozsudku KS dovolatelia namietali, že napriek skutočnosti, že si žalobcovia svoje právo namietať znalecký posudok riadne a včas neuplatnili, samotný súd prvej inštancie (a rovnako aj odvolací súd) neskoršie napadnutie posudku vyhodnotil ako dostatočný dôvod na určenie neplatnosti dražby, čo je v príkrom rozpore so zachovaním princípu právnej istoty žalovaných. Ako vyplýva z rozsudkov oboch súdov, pri predmetnej dobrovoľnej dražbe malo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 12 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, nakoľko žalovaný 2/ síce zabezpečil ohodnotenie predmetu dražby, a to na základe znaleckého posudku vypracovaného J.. C. M., avšak ohodnotenie predmetu dražby podľa predmetného znaleckého posudku nezodpovedá všeobecnej hodnote nehnuteľností v mieste a čase konania dražby. Zo strany súdov však neboli špecifikované žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré by mal byť uvedený znalecký posudok nezákonný, neboli konkretizované nedostatky alebo konkrétna nezákonnosť postupu, pričom uvedené nebolo zo strany žalobcov v zákonnej trojmesačnej prekluzívnej lehote ani uplatnené. Neskoršie doplnenie dôvodov neplatnosti dražby nie je možné, nemá oporu v zákone, pričom rozhodnutie o určení neplatnosti dražby nemôže byť založené len na existencii iného znaleckého posudku, ktorý stanovuje inú hodnotu predmetu dražby. Ak by aj zo strany znalca došlo k nesprávnemu postupu, resp. dokonca porušeniu právnych predpisov pri vyhotovení znaleckého posudku, ktorým ohodnotil predmet dražby (žiadne takéto konkrétne porušenie právnych predpisov súd prvej inštancie ani odvolací súd v rozsudkoch nekonštatovali ani nekonkretizovali), tento prípadný nesprávny postup znalca nemôže mať bez ďalšieho za následok neplatnosť dobrovoľnej dražby, nakoľko v danom prípade by opätovne išlo o porušenie zákona o dobrovoľných dražbách a teda uvedené by nezakladalo zákonný dôvod pre určenie neplatnosti dražby v zmysle ust. § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. Tiež s odkazom na čl. 1 ods. 3 záložnej zmluvy dovolatelia označili za absurdné, aby súd vyhlásil, že určenie zálohu a zabezpečovanej pohľadávky je neurčité a z toho dôvodu je predmetná zmluva neplatná a pretože ani tento údajný dôvod neplatnosti dobrovoľnej dražby žalobcovia neuplatnili v trojmesačnej prekluzívnej lehote a súdy nemali pripustiť zmenu žaloby v čase, keď už žalobcovia po uplynutí prekluzívnej lehoty nemali právo na jej zmenu, či dopĺňanie, na tento dôvod súdy nemali prihliadať, tento nemal byť dôvodom ich posúdenia a

na jeho základe nebolo možné určiť neplatnosť dobrovoľnej dražby. V závere dovolania dovolatelia namietali, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu sa javí ako nepresvedčivé, pričom rozsudok je z tohto dôvodu tzv. „prekvapivým rozhodnutím“, ktoré je nepreskúmateľné a arbitrárne. Navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konania a priznať im náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobcovia sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnili so závermi súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Poukázali na to, že sami nie sú natoľko odborne zdatní, aby vedeli zhodnotiť kvalitu práce znalca, ale v tomto prípade zhodnotenie kvality práce znalca v prípade ocenenia danej nehnuteľnosti vykonalo samotné ministerstvo spravodlivosti, ktoré konštatovalo porušenie povinnosti znalca J.. Š. pri vypracovaní znaleckého posudku č. 132/2016; podanie stanoviska trvalo ministerstvu pol roka, pričom nebolo v moci žalobcov tento proces urýchliť. Ak súd hodnotil aj platnosť záložnej zmluvy v spotrebiteľskom vzťahu, ktorá viedla k strate obydľia, konal v súlade so zákonom, ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ľudských právach, čo je jeho povinnosťou. Navrhli rozsudky oboch súdov ako správne potvrdiť a žalobcom priznať náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP teda zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Odvolatelia vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, namietali nedostatky odôvodnenia rozsudkov oboch súdov neobsahujúce „žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré by mal byť uvedený znalecký posudok nezákonný, neboli konkretizované nedostatky alebo konkrétna nezákonnosť postupu, pričom uvedené nebolo zo strany žalobcov v zákonnej trojmesačnej prekluzívnej lehote ani uplatnené“, „žiadne takéto konkrétne porušenie právnych predpisov súd prvej inštancie ani odvolací súd v rozsudkoch nekonštatovali ani nekonkretizovali“, „odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu sa javí ako nepresvedčivé, pričom rozsudok je z tohto dôvodu tzv. „prekvapivým rozhodnutím“, ktoré je nepreskúmateľné a arbitrárne“.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. García Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

15. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je

totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

16. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

17. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

18. Posudzujúc námietky dovolateľov smerujúce k nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií dovolací súd vyhodnotil tieto rozhodnutia v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku žalovaných 3/ a 4/ sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré poukazoval mimo iného i odvolací súd. Z odôvodnenia jeho rozsudku (bod 62.) dostatočne jasne a zrozumiteľne vyplýva, že sa podrobne zaoberal hodnotením v konaní predložených a vykonaných dôkazov (a v súvislosti s tým aj jeho postup, keď na pojednávaní dňa 10. júla 2020 rozhodol v zmysle § 142 CSP o pripustení zmeny žaloby /body 29. až 33./), na základe ktorých dospel k záveru, že „znalec v rámci ohodnocovania predmetu dražby nevychádzal zo všeobecnej hodnoty predmetných nehnuteľností v mieste a čase konania dražby, keďže hodnota nehnuteľností uvedená v znaleckom posudku vypracovanom J.. Š. neodzrkadľuje relevantnú hodnotu nehnuteľností pre rok 2016 v obci T., ale hodnota nehnuteľností je výrazne nižšia od hodnoty nehnuteľnosti, ako bola určená inými znalcami/realitnými kancelármi, ako aj od ponuky na trhu v predmetnom čase. Hodnotením vyššie uvedených dôkazov v ich vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žalovaný 2/ nezaistil ohodnotenie predmetu dražby podľa ich všeobecnej hodnoty v obci T. ku dňu 15. 11. 2016, t. j. ku dňu konania dražby.... tento záver podporuje aj dôkaz - oznámenie MS SR o výsledku správneho konania zo dňa 19. 6. 2018 na preskúmanie postupu znalca v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku č. 132/2016, podľa ktorého bolo rozhodnutím ministerstva rozhodnuté o vine znalca J.. C. Š. zo spáchania iných správnych deliktov (porušenie povinností podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch), za čo mu bola zároveň uložená sankcia ... teda je daný dôvod pre určenie neplatnosti predmetnej dražby, nakoľko je súd toho názoru, že bolo porušené ustanovenie § 12 ods. 1 ZoDD, t.j. je naplnený dôvod pre určenie neplatnosti dražby, ktorým v zmysle ustanovenia § 21 ods. 2 ZoDD je porušenie ustanovenia ZoDD.“

19. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje dostatočne zrozumiteľné a presvedčivé vysvetlenie

dôvodov, pre ktoré odvolací súd považoval za opodstatnené rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým vyhovel žalobe. Súd prvej inštancie, ako i súd odvolací, dostatočne ozrejmili skutkové okolnosti podstatné pre rozhodnutie, ako aj relevantnú právnu úpravu, ktorú na prejednávanej veci aplikovali a na základe ktorej dospeli k záveru, že v žalovanej veci boli splnené predpoklady určenia neplatnosti dražby nehnuteľnosti žalobcov a preto námietky dovolateľov vytýkajúce nepreskúmateľnosť, arbitrárnosť resp. prekvapivosť rozhodnutí nebolo možné považovať za opodstatnené. V odôvodnení svojich rozsudkov súdy oboch inštancií zároveň adekvátne reagovali aj na protiargumentáciu žalovaných (body 63. až 65. rozsudku prvej inštancie a 18. až 22. rozsudku odvolacieho súdu). Rozsudok odvolacieho súdu poskytuje dostatočne jasnú a obsažnú odpoveď aj na odvolacie námietky týkajúce sa povinnosti súdu vyplývajúcej z ust. § 181 ods. 2 CSP, (určenie, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré nie, ako aj predbežné právne posúdenie veci), postupu súdu prvej inštancie pri dokazovaní oboznámením listinných dôkazov a preskúmateľnosti jeho rozsudku (bod 22.). Odvolací súd zaujal aj stanovisko (bod 20. jeho rozsudku) k otázke výslovného uplatnenia dôvodu neplatnosti dražby po uplynutí zákonnej 3-mesačnej prekluzívnej lehoty na podanie obžaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby, pričom poukázal na závery uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 8Cdo/58/2018 (bod 21., v zmysle ktorého „ak bolo v stanovenej 3-mesačnej lehote začaté konanie o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, môže žalobca dôvody, pre ktoré považuje dražbu za neplatnú, označiť (tvrdiť) nielen v žalobe, prípadne pred uplynutím 3-mesačnej lehoty uvedenej v § 21 ods. 2 ZoDD, ale aj kedykoľvek počas konania (samozrejme len vtedy, ak tomu nebráni koncentrácia konania alebo v odvolacom konaní systém neúplnej apelácie) a súd môže vysloviť (určiť) neplatnosť dobrovoľnej dražby nielen z dôvodov, ktoré boli v priebehu konania tvrdené, ale i ktoré vyšli v konaní inak najavo, aj keď ich žiadna zo strán neoznačila....“.

20. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nemožno považovať to, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasil a že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. So zreteľom na uvedené odvolací súd uzatvára, že dovolatelia neopodstatnene namietajú, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť ich dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP preto nevyplyva.

22. Dovolatelia vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku.

23. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

25. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku).

26. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 Civilného sporového poriadku.

27. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku).

28. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

29. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnú otázku, riešenú odvolacím súdom, ktorú dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

30. V úvode podaného dovolania žalobcovia síce výslovne odkázali na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, z ktorého vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania, následne však v dovolaní tento dovolací dôvod relevantne neodôvodnili, nepoukázali na konkrétnu právnú otázku riešenú odvolacím súdom, ktorú dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval a neuviedli, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Dovolatelia vyjadrovali všeobecnú nespokojnosť s rozhodnutím odvolacieho súdu, domáhali sa rozhodnutia vo svoj prospech, sumarizovali priebeh skutkových okolností prípadu a prezentovali vlastnú interpretáciu listinných dôkazov, ktoré v konaní hodnotili súdy nižších inštancií. Jasná a konkrétna formulácia namietaného právneho posúdenia, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie a s tým súvisiaca vlastná argumentačná polemika dovolateľa opierajúca sa tak o výklad relevantnej právnej úpravy nepokrytej rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, však v texte dovolania absentuje.

31. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky a ako hodnotil dôkazy významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

32. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022, ktorý uviedol, že „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

33. V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu možno konštatovať, že dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku; nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia, ale iba spochybnil správnosť rozhodnutí súdov nižších inštancií, polemizoval s ich závermi a hodnotením dôkazov.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných 2/ a 3/ v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

35. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 a 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (sp. zn. 4Cdo/144/2019, 9Cdo/154/2021).

36. Výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.